

ศูนย์รวมราชการและศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมชุมชนระดับตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย จังหวัดนครพนม

ตำบลนาทรายเป็นตำบลที่มีอาณาเขตกว้างขวาง มีหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านตั้งอยู่ห่างไกลกัน การเดินทางไปติดต่อหน่วยงานต่างๆ ภายในตำบลของชาวบ้านต้องใช้เวลาทั้งวัน เกิดความยุ่งยากเสียเวลา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาทรายจึงนำปัญหาดังกล่าวเข้าที่ประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกับคณะผู้บริหารของ อบต.นาทรายว่าจะทำอย่างไรจึงจะสามารถนำเอาหน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่อยู่ในเขตตำบลมารวมอยู่ในที่เดียวกัน เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการประสานงาน ซึ่งปลัด อบต.ได้เสนอการรวมศูนย์ราชการของตำบลจากการเห็นตัวอย่างศูนย์ราชการจังหวัด ซึ่งมีระบบการทำงานที่มีความคล่องตัว ทำให้ง่ายต่อการเดินทางมาติดต่อประสานงานของประชาชนในตำบล ในขณะเดียวกันดำเนินการส่งเสริมกลุ่มอาชีพและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนให้เกิดขึ้นในศูนย์รวมราชการ เพื่อให้เกิดความสะดวกและพัฒนาเพื่อเป็นประโยชน์กับชุมชนต่อไป

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองนครพนม

จังหวัด: นครพนม

ประชากร: 5,091 คน

พื้นที่: 58.29 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต. นาทรายจึงจัดทำโครงการ "ศูนย์รวมราชการและศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมชุมชนระดับตำบล" เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของหน่วยงานราชการ ลดการสูญเสียเวลาการเดินทางมาติดต่องานของประชาชนในพื้นที่ให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น และเพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนร่วมกัน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต.นาทรายดำเนินการจัดสรรพื้นที่จำนวน 20 ไร่ จากพื้นที่สาธารณะทั้งหมด 103 ไร่ เพื่อดำเนินการสร้างศูนย์รวมราชการของตำบลซึ่งตั้งอยู่ที่พื้นที่ หมู่ 5 บ้านอ่างคำ ตำบลนาทราย ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะของตำบลนาทราย โดยมีสถานราชการประกอบด้วย
 - ที่ทำการ อบต.นาทราย
 - สนามกีฬาประจำตำบล (สนามฟุตบอล)
 - ลานกีฬาอเนกประสงค์
 - ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
 - สวนสุขภาพ
 - ตลาดนัดชุมชน
 - สวนพันธุ์ไม้พื้นเมือง
 - พิพิธภัณฑ์ตำบล
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - โรงรับจำนำชุมชน
 - ฉางข้าวชุมชน
 - บิมน้ำมันชุมชน

2. อบต.นาทรายดำเนินการก่อสร้างสถานที่ราชการซึ่งอยู่ในศูนย์ราชการไปแล้ว ดังนี้ คือ
 - ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นอาคารคอนกรีตชั้นเดียวขนาด 7 × 23 เมตร แบ่งเป็น 3 ห้อง คือ ห้องติดกระจกโชว์สินค้าชุมชน ห้องวางจักรเย็บผ้า และห้องเก็บของ
 - สนามกีฬาประจำตำบล (สนามฟุตบอล) ขนาด 72 × 105 เมตร
 - ลานกีฬาอเนกประสงค์ ขนาด 33 × 40 เมตร ประกอบด้วย สนามวอลเลย์บอลและสนามบาสเกตบอล พร้อมทั้งติดตั้งไฟสปอร์ตไลท์
 - สวนสุขภาพเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยการจัดทำสระน้ำและปลูกต้นไม้ล้อมรอบ มีพื้นที่ประมาณ 36 × 50 เมตร
 - ตลาดนัดชุมชน เป็นอาคารพื้นคอนกรีต มุงกระเบื้อง เปิดโล่ง ขนาด 6 × 12 เมตร
3. อบต.นาทรายสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มอาชีพต่างๆ ภายในตำบลและดำเนินการจัดสรรพื้นที่ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเป็นสถานที่ดำเนินการของกลุ่มเย็บผ้าซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพหนึ่งในตำบลนาทราย

การระดมทรัพยากร

- ค่าใช้จ่าย/การลงทุน**
1. ในปี 2545 อบต.นาทรายสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการสร้างสถานที่ราชการซึ่งเป็นศูนย์รวมราชการทั้งสิ้น 1,487,139 บาท แยกเป็นรายการ ดังนี้
 - ลานกีฬาอเนกประสงค์ จำนวน 357,000 บาท
 - ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จำนวน 604,139 บาท
 - สวนสุขภาพ จำนวน 156,000 บาท
 - สนามกีฬาประจำตำบล (สนามกีฬาอเนกประสงค์) จำนวน 357,000 บาท
 - อาคารตลาดนัดชุมชน จำนวน 140,000 บาท
- หมายเหตุ** ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างแต่ละรายการ เป็นค่าใช้จ่ายรวมทั้งในส่วนที่เป็นวัสดุอุปกรณ์และค่าจ้างแรงงาน

บุคลากร

1. ฝ่ายช่างโยธาออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างของศูนย์รวมราชการ
2. สำนักงานการกีฬาจังหวัดนครพนมช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการออกแบบแปลนและการก่อสร้างสนามกีฬา
3. บริษัทเอกชน เป็นผู้รับเหมาดำเนินการก่อสร้าง

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ตุลาคม 2543	ปลัด อบต.พบเห็นปัญหาในการเข้ามาติดต่อประสานงานกับส่วนราชการของชาวบ้าน ซึ่งต้องเดินทางไกลใช้เวลาทั้งวัน เนื่องจากลักษณะการตั้งบ้านเรือนของประชาชนในพื้นที่อยู่ห่างไกลกัน	ปลัด อบต.
ตุลาคม 2543	ปลัด อบต.นำปัญหาดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะผู้บริหารเพื่อปรึกษาร่วมกับคณะผู้บริหาร อบต.ในการนำเอาหน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่อยู่ในเขตตำบล มารวมอยู่ที่เดียวกัน ซึ่งมีมติที่ประชุมได้ข้อสรุปให้มีการจัดทำโครงการศูนย์รวมราชการและส่งเสริมกิจกรรมชุมชน	คณะผู้บริหาร/ ปลัด อบต.
พฤษภาคม 2544	จัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านและตำบล เพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับการที่ อบต.จะดำเนินการ	อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	จัดทำโครงการในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นชอบในตอนแรก จึงได้ทำการชี้แจงถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่ได้รับจึงยินยอมร่วมกัน	
	ดำเนินการประชุมร่วมกับฝ่ายต่างๆ ในอบต.เพื่อกำหนดขั้นตอน วิธีการทำงาน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย -ฝ่ายช่างโยธามีหน้าที่ออกแบบแปลนของศูนย์รวมราชการ -ฝ่ายคลังมีหน้าที่ดำเนินการจัดจ้างบริษัทรับเหมาก่อสร้าง	อบต.
พฤษภาคม 2544	ฝ่ายช่างโยธาดำเนินการออกแบบการก่อสร้างศูนย์รวมราชการภายในตำบลและนำเสนอแบบแปลน	ฝ่ายช่างโยธา
มิถุนายน 2544	คณะผู้บริหารนำเสนอโครงการ เพื่อเสนอให้สภา อบต. ขออนุมัติงบประมาณในการดำเนินการ	คณะผู้บริหาร
มิถุนายน 2544	สภาอบต.อนุมัติให้มีการจัดทำโครงการและงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ	สภา อบต.
พฤษภาคม 2545	ดำเนินการสร้างศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยจ้างแรงงานของชาวบ้านในชุมชน	อบต.
พฤษภาคม 2545	จัดนำกลุ่มเย็บผ้าของตำบลไปศึกษาดูงานที่โรงงานเย็บผ้าจังหวัดอุดรธาธานี	อบต.
พฤษภาคม 2545	ฝ่ายช่างโยธาของอบต.ประสานงานกับสำนักงานการกีฬาจังหวัดนครพนม เพื่อปรึกษาเรื่องแบบแปลนและวิธีการก่อสร้างสนามกีฬาประจำตำบล	ฝ่ายช่างโยธา/ สำนักงานการกีฬาจังหวัด
กรกฎาคม 2545	ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างการก่อสร้าง โดยการสอบราคาตามระเบียบพัสดุ ส่งประกาศไปตามบริษัทรับเหมาก่อสร้างเพื่อเข้าร่วมดำเนินการประกวดราคา	งานคลัง
มีนาคม 2546	ดำเนินการสร้างสนามกีฬาประจำตำบล	อบต. / บริษัทรับเหมาก่อสร้าง
กันยายน 2546	ดำเนินการสร้างตลาดชุมชน	อบต. / บริษัทรับเหมาก่อสร้าง
กันยายน 2546	ดำเนินการสร้างสวนสุขภาพ	อบต. / บริษัทรับเหมาก่อสร้าง
กันยายน 2546	ดำเนินการสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์	อบต. / บริษัทรับเหมาก่อสร้าง
กันยายน 2546	ดำเนินการเปิดศูนย์รวมราชการที่ได้ดำเนินการสร้างเสร็จแล้ว ให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่	อบต.
กันยายน 2546-ปัจจุบัน	เปิดตลาดนัดชุมชนเพื่อให้เอกชนเข้ามาจำหน่ายสินค้า ทุกวันพุธสัปดาห์แรกของเดือน	อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานการกีฬาจังหวัด ร่วมให้คำปรึกษาและออกแบบแปลนของสนามกีฬาประจำตำบล

บริษัทรับเหมาก่อสร้าง เข้ามาดำเนินการก่อสร้างสนามกีฬาประจำตำบล ตลาดชุมชน สวนสุขภาพและลานกีฬาอเนกประสงค์

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ตำบลนาทรายเป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตกว้าง หมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่อยู่ห่างไกลกัน การเดินทางติดต่อระหว่างกัน และการติดต่อหน่วยงานของรัฐต่างๆ ภายในตำบลทำให้ต้องใช้เวลา ทั้งวัน เกิดความยุ่งยากเสียเวลา
2. ชาวบ้านไม่มีสถานที่สำหรับออกกำลังกาย และจัดงานกีฬาประจำปีร่วมกัน
3. กลุ่มเย็บผ้าของตำบลนาทรายต่างดำเนินการผลิตเอง ไม่มีสถานที่ดำเนินการกลุ่มร่วมกัน

หลังการดำเนินการ

1. ปัจจุบันมีหน่วยงานราชการที่ดำเนินการแล้วเสร็จตั้งรวมอยู่ในที่เดียวกันจำนวน 5 แห่ง
2. ชาวบ้านสามารถเดินทางติดต่อหน่วยงานราชการได้สะดวกรวดเร็วขึ้น เนื่องจากหน่วยราชการมีการรวมศูนย์อยู่ที่เดียวกัน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของตำบล
3. ชาวบ้านและเยาวชนตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย ใช้บริการลานกีฬาอเนกประสงค์ในการออกกำลังกายร่วมกันประมาณวันละ 20-30 คน และจะเข้ามาออกกำลังกายและฝึกฝนการกีฬาเป็นอย่างมากในช่วงเทศกาลกีฬาประจำตำบล
4. ชาวบ้านมีพื้นที่ชุมชนร่วมกันในการจัดงานกีฬาประจำตำบล ซึ่งจัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคมของทุกปี
5. ชาวบ้านในพื้นที่มีสุขภาพเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
6. กลุ่มเย็บผ้าของตำบลมีสถานที่ดำเนินการกลุ่มร่วมกันในพื้นที่ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
7. มีพื้นที่ตลาดนัดชุมชน เพื่อเปิดให้ร้านค้าเอกชนและชาวบ้านนำสินค้าที่ตนผลิตได้เข้ามาจำหน่ายสินค้าแก่ชาวบ้านในชุมชนได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมใดๆ เนื่องจากอบต.ต้องการประชาสัมพันธ์ศูนย์รวมราชการของตำบล

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ประชาชนส่วนหนึ่งคัดค้านการก่อสร้างศูนย์รวมราชการของตำบล เพราะเห็นว่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นป่า อีกทั้งเป็นป่าช้าที่ยังใช้ประโยชน์อยู่	1. อบต.จัดเวทีประชาคมเพื่อชี้แจงให้ทางกลุ่มผู้คัดค้านเกิดความเข้าใจในความจำเป็นของการดำเนินการตามโครงการ โดยมีการเสนอให้มีการแบ่งที่ดินส่วนหนึ่งเพื่อเป็นบริเวณที่อนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นเมือง
2. เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับความต้องการจัดตั้งศูนย์อาชีพชุมชนไว้ที่หมู่บ้านของตน	2. อบต.จัดเวทีประชาคมเพื่อชี้แจงให้หมู่บ้านต่างๆ เข้าใจว่าศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนจะเป็นของสาธารณะที่ทุกหมู่บ้านจะได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน การจัดตั้งไว้ที่ศูนย์ราชการมีความเหมาะสมเพราะเป็นสถานที่เป็นจุดศูนย์รวมของทุกชุมชน และอยู่ตรงใจกลางพอดี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. คณะผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. คณะผู้บริหารมีความตั้งใจจริงในการทำงาน
3. การทำประชาคมระดับหมู่บ้านและตำบล สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินโครงการ
4. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการอย่างต่อเนื่องให้กับคนในชุมชนทราบ เป็นการสร้างความไว้วางใจและทำให้การบริหารจัดการโครงการเป็นไปอย่างโปร่งใส ยุติธรรม
5. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการทำงานในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการ
6. ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญของศูนย์รวมราชการ เพราะสามารถแก้ปัญหาในการลดระยะเวลาในการติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการให้กับชุมชนได้

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. ส่วนของสถานที่ราชการที่ยังไม่ได้ดำเนินการสร้าง อบต.วางแผนจะทำการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งในปี 2547 ได้มีการจัดสรรงบประมาณที่จะดำเนินการสร้าง
 - สวนพันธุ์ไม้พื้นเมือง
 - พิพิธภัณฑ์ตำบล (โดยการขอใช้ห้องเก็บของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน)
 - ที่ทำการอบต. (โดยการสนับสนุนงบประมาณจ่ายขาดจากเงินสะสม)
2. มีการสนับสนุนงบประมาณในการขยายศูนย์รวมราชการของ อบต.นาทรายอย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนในการขยายพื้นที่จากเดิม 20 ไร่ เพิ่มขึ้นอีก 10 ไร่ เพื่อรองรับศูนย์กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนที่เกิดขึ้น เช่น โรงรับจำนำชุมชน ฉางข้าวชุมชน บิมน้ำมันชุมชน เป็นต้น
3. มีการวางแผนดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งได้แก่
 - อาชีพช่างทำรองเท้า
 - อาชีพช่างตัดผม
 - อาชีพช่างซ่อมโทรศัพท์

บทเรียนที่ได้รับ

ประชาชนในพื้นที่รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ มีความรู้สึกว่ามีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินโครงการ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดผลดีและเป็นมุมสะท้อนในการดำเนินงานเพื่อนำไปเป็นข้อปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ควรหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
2. การดำเนินการจัดตั้งศูนย์รวมราชการ ชุมชนนั้นควรมีพื้นที่ว่างประมาณ 30 - 40 ไร่
3. สิ่งที่ดีควรทำให้เกิดขึ้นในการดำเนินการในชุมชน คือ สร้างความร่วมมือของคนในชุมชนในการดำเนินงานของชุมชนร่วมกัน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิมชัย นาเจริญ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย
ที่อยู่ : 271 หมู่ 1 บ้านดอนยานาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม 48000
โทรศัพท์ : (06) 2310303

ชื่อ-นามสกุล : นายสุบรรณ โพธิ์คาพานิชย์
ตำแหน่ง : รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย
ที่อยู่ : 271 หมู่ 1 บ้านดอนยานาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม 48000
โทรศัพท์ : (09) 8627951

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิม รัตนภักดี
ตำแหน่ง : ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย
ที่อยู่ : 271 หมู่ 1 บ้านดอนยานาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม 48000
โทรศัพท์ : (09) 9415532

ชื่อ-นามสกุล : นายนิรพัฒน์ ขาญอุลย์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย
ที่อยู่ : 271 หมู่ 1 บ้านดอนยานาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม
จังหวัดนครพนม 48000
โทรศัพท์ : (042) 587-123

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	271 หมู่ 1 บ้านดอนยานาง ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	58.29 ตารางกิโลเมตร 1,935,074.43 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 4.01% หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 1.75% หมวดค่าจ้างชั่วคราว 6.10% หมวดค่าตอบแทน 1.86% หมวดค่าใช้สอยและวัสดุ 0.50% หมวดค่าสาธารณูปโภค 9.88% หมวดค่าครุภัณฑ์ 75.48% หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	2,381,662 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 80.80% หมวดภาษีอากรที่รัฐเก็บแล้วมอบให้ 13.55% หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 5.65% หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	5 คน ชาย 3 หญิง 2 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น ชาย 2 คน หญิง 1 คน 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว ชาย 1 คน
จำนวนประชากร	5,091 คน
จำนวนครัวเรือน	1,103 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลนาทรายมีลักษณะการตั้งบ้านเรือนอยู่ตามสอง ข้างทางสายนครพนม – สกลนคร เป็นระยะทาง 6 กิโลเมตรมีสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ประชากรนับถือศาสนาพุทธ มี อาชีพหลักคือทำนา และอาชีพเสริมคือจักสาน ทำ ขนม และแปรรูปอาหาร